

Uppgifter att arbeta med i grupper

- 100 släckta grödlampor numrerade 1 till 100 står på en rad. När man trycker på en lampknapp skiftas lampan mellan tänd och släckt. 100 personer går in i rummet i tur och ordning. Person 1 trycker på alla lampknappar, person 2 trycker på varannan lampknapp (alltså knapp 2, 4, 6, ...), person 3 trycker på var tredje lampknapp (alltså knapp 3, 6, 9, ...) och så vidare. Vilka lampor är tända när alla hundra personer har passerat?

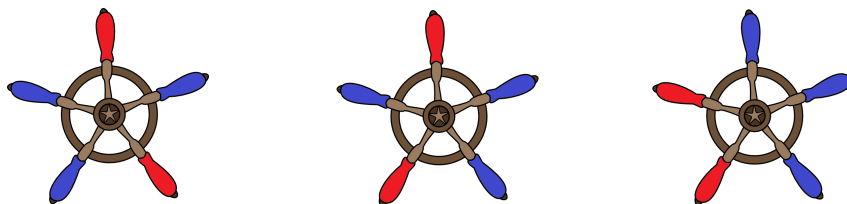

Tända och släckta lampor efter att person nummer 3 passerat.

- I USA finns en art cikador som har en ovanlig livscykel. De tillbringar mest tid i dvala under jord, men exakt vart sjuttonde år tar de sig fram ur jorden för att föröka sig, gigantiska svärmar cikador kan ses sådana år.
  - Benjamin Franklin skrev i sin dagbok att han bevittnade en sådan Cikada-invasion år 1732. Vilket är nästa år då dessa cikador återkommer? (alltså efter 2022)
  - Det finns en annan art Cikador som svärmar vart trettonde år istället, de sågs sist 2015. Vilket blir nästa år som dessa två cikada-arter kommer att svärma samtidigt?
  - Både 13 och 17 är primtal, och biologer misstänker att detta inte är en slump. Fundera över vilka evolutionära fördelar som kan finnas med att det just är primtal!

- (*Snår extrauppgift*). Man vill färga pinnarna på ett hjul med röd eller blå färg. Två färgade hjul räknas som lika om man kan rotera det ena och få det andra. Hur många *olika* färgade hjul med fem pinnar finns det? Med 6 pinnar? Med p pinnar där p är ett primtal? Använd detta för att bevisa **Fermats lilla sats**: Om a är ett heltal och p ett primtal så är $a^p - a$ delbart med p .

Tre färgningar av ett hjul med fem pinnar. De två vänstra hjulen räknas som samma eftersom man kan rotera det vänstra 2/5 varv moturs och få det mellersta. Den högra färgningen är däremot verkligen annorlunda än de första två.